

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

IDEJE

CSELEKEDNI!

HOGYAN ERŐSÍTHETI A POLITIKA A (TÖBB MUNKÁLTATÓVAL FOLYTATOTT) KOLLEKTÍV TÁRGYALÁSOKAT EURÓPÁBAN

Stan De Spiegelaere

UNI Europa – The European Services Workers Union (Európai Szolgáltatási Dolgozók Szakszervezete)

Rue Joseph II, 40 | 1000 Brüsszel | Belgium | Tel: +32 2 234 5656 | www.uni-europa.org

Az Európai Unió által finanszírozott projekt. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) véleményét tükrözik, és nem feltétlenül az Európai Unióét. Ezekért sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem tehető felelőssé

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az európai minimálbérről szóló irányelv történelmi lehetőséget kínál az európai szakszervezeti mozgalomnak, hogy a kollektív tárgyalások megerősítésével újjáépítse erejét. Mostantól minden európai ország köteles lesz megvédeni és előmozdítani a kollektív tárgyalásokat, és amennyiben a kollektív tárgyalások lefedettsége nem éri el a 80%-ot, az uniós tagállamok kötelesek lesznek nemzeti cselekvési terveket kidolgozni és végrehajtani a lefedettség növelése érdekében.

A 20 nemzeti szakértő beszámolója alapján készült jelentés célja, hogy a kollektív tárgyalások lefedettségének növelésére irányuló számos ötletéről részletes áttekintést nyújtva támogassa az európai szakszervezeteket abban, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki a nemzeti cselekvési tervekből. Ez a jelentés nem állítja, hogy teljes körű vagy végleges lenne, és nem tükrözi az UNI Europa, a szakértők vagy az UNI Europa tagszervezeteinek álláspontját. Csupán egy lista olyan ötletekről, amelyek különböző munkaügyi kapcsolatokban kívánatosak vagy hatékonyak lehetnek (vagy nem).

Az ötletek 5 fő beavatkozási terület köré szerveződnek:

Először is, számos ötlet **a szakszervezetek alkupozíciójának megerősítésére** vonatkozik. Ez a szakszervezeti szerveződés előtt álló akadályok felszámolásával és a munkavállalók szakszervezet-ellenes gyakorlatokkal szembeni védelmével érhető el. A következő, hogy a szakszervezeti tagságot azáltal

lehetne ösztönözni, ha a szakszervezeti csatlakozás költségeit adómentességgel vagy visszatérítéssel korlátoznák, a genti rendszerhez hasonló struktúrákat vezetnék be, a szakszervezetek számára biztosítanák a munkavállalókhöz és létesítményekhez való hozzáférést és a szakszervezeti képviselőkhöz szükséges forrásokat, vagy közvetlen kapacitásépítési támogatást nyújtanának az (ágazati) szakszervezetek részére. A további javaslatok között szerepel a kizárólag szakszervezeti juttatások bevezetése, a szolidaritási díjak vagy akár a kötelező szakszervezeti tagság bevezetése, valamint a munkaerőpiac újraszabályozásának általános igénye a munka bizonytalanságának elkerülése érdekében.

A második szakasz a **munkáltatókra** összpontosít, és a hajlandó és képes munkáltatók jelentőségét hangsúlyozza a hatékony kollektív tárgyalásokban, valamint a közpolitika szerepét erre vonatkozóan. A kedvező politikák foglalkoznak azzal, hogy a munkaadói szervezetek gyakran nem kapnak felhatalmazást a tárgyalások lefolytatására, azzal a kihívással, hogy a több munkáltatóval folytatott tárgyalások az ágazati szintű meghatározások miatt széttöredezettek. Más, még kedvezőbb politikák a kollektív tárgyalásoktól teszik függővé a vállalat kedvezményeinek egy részét (pl. adójóváírás, képzés, támogatott foglalkoztatáshoz való hozzáférés). A sürgetőbb politikai javaslatok közé tartozik a kötelező tagság a munkáltatói szervezetekben, amelyek tárgyalási felhatalmazással rendelkeznek.

Harmadszor, a közpolitikának fontos szerepe van a **hatékony kollektív tárgyalási folyamatok** előmozdításában. Az ilyen politikák középpontjában állhat a pontos és teljes körű adatok rendelkezésre állásának biztosítása, a javaslatok a munkáltatók tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozóan, valamint a jóhiszemű tárgyalási szabályok hangsúlyozása, a tisztességes tárgyalási gyakorlatot felvázoló charták kidolgozására vonatkozó ajánlásokkal együtt. A sikeres tárgyalások szempontjából kritikus jelentőségűnek minősítették a sztrájk törvényeket, és a sztrájkra vonatkozó szabályozás reformjára szólítottak fel. Az ösztönző alapú politikák közé tartozik a tárgyalási infrastruktúra kialakítása, a tárgyalások pénzügyi támogatása és a közvetítés támogatása. A politika ez esetben is kollektív megállapodásokhoz köthet bizonyos kedvezményeket, valamint politikai nyomást gyakorolhat az ágazati tárgyalások ösztönzésére. A sürgetőbb intézkedések közé tartoznak a kötelező alkürendszerek, a kötelező közvetítés, a választottbírók és az ágazati normák kormányzati szabályozással történő megállapítása a tárgyalások kudarca esetén. E politikák célja a kollektív tárgyalási folyamat megkönnyítése, ösztönzése és szükség esetén kikényszerítése a tisztességes és sikeres eredmények biztosítása érdekében.

Negyedszer, a kollektív tárgyalások előmozdíthatók annak biztosításával, hogy a **kollektív szerződések hatékony szabályozási eszközök legyenek**. E célból a közpolitika több stratégiát is alkalmazhat a jelentőségük növelésére. A szakpolitikák például tisztázhatnák az ágazati megállapodások jogi státuszát és követelményeit, biztosíthatnák a kedvezőség elvét, és egyértelmű normahierarchiát hozhatnának létre. A kiterjesztési politikákat igen erős mozgatórugóként azonosították a kollektív szerződések hatályának bővítésében. A javaslatok között szerepel az adminisztratív és politikai mérlegelés korlátozása, a

kiterjesztések automatikusvá tétele és minőségi kritériumok figyelembevétele. További intézkedések közé tartozik az opt-out záradékok alkalmazásának korlátozása, az önkéntes charták létrehozása azokban a régiókban, ahol nincs egyértelmű jogi szabályozás a több munkáltatót érintő megállapodásokra vonatkozóan, valamint a közbeszerzés felhasználása az ágazati tárgyalások ösztönzésére. A sürgetőbb intézkedések közé tartozik a megállapodások jobb végrehajthatósága a szakosodott munkaügyi bíróságokon keresztül, az általános végrehajtás javítása és a szociális ellenőrző szolgálatok alkalmazása a megfelelés ellenőrzésére.

Az utolsó részben a hangsúly a **kultúra** fontosságára helyeződik át, mivel a (több munkáltatóval folytatott) kollektív tárgyalás kulturális elfogadottsága döntő szerepet játszik annak elterjedésében. A politikai döntéshozók különböző eszközökkel befolyásolhatják ezt a kulturális szemléletet, például a kollektív tárgyalások kiterjedését és tartalmát nyomon követő monitoring mechanizmusok létrehozásával, két- vagy háromoldalú struktúrák biztosításával a monitoringszervek számára, valamint a szociális párbeszéddel és a kollektív tárgyalásokkal kapcsolatos kutatás finanszírozásának biztosításával. A kulturális attitűdök formálásához az oktatás is hozzájárul, ahol a társadalmi párbeszédet a közoktatási rendszeren és a vállalatirányítási tanfolyamokon keresztül lehet elérhetőbbé tenni. A kollektív tárgyalások előnyeiről szóló nyilvános kampányok, amelyekbe nem hagyományos szereplőket, például civil szervezeteket, újságírókat és aktivistákat is bevonnak, szintén elősegíthetik a jó munkakörülmények és a kollektív tárgyalási jogok pozitív kultúrájának kialakulását.

UAI global
union
europa

Az Európai Unió által finanszírozott projekt. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) véleményét tükrözik, és nem feltétlenül az Európai Unióét. Ezekért sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem tehető felelőssé